

Työväkivalta ja lainsäädäntö

LähiTapiolan Piina 2018-seminaari
2.11.2018
Espoo

Johanna Pulkkinen
TtM, Väitöskirjatutkija Turun Yliopisto
 @pulkk1ska

Turun yliopisto
University of Turku

Säädösperstana Työturvallisuuslaki 738/2002

8 § työnantajan yleinen huolehtimisvelvoite

10 § työn vaarojen selvittäminen ja arviointi

11 § erityistä vaaraa aiheuttava työ

12 § työympäristön suunnittelu

13 § työn suunnittelu

14 § työntekijälle annettava opetus ja ohjaus

18 § työntekijän yleiset velvollisuudet

27 § väkivallan uhka

29 § yksintyöskentely

Työturvallisuuslaki 27 § Väkivallan uhka

Työssä, johon liittyy ilmeinen väkivallan uhka, työ ja työolosuhteet on järjestettävä siten, että väkivallan uhka ja väkivaltatilanteet ehkäistään mahdollisuuksien mukaan ennakolta.

Tällöin työpaikalla on oltava väkivallan torjumiseen tai rajoittamiseen tarvittavat asianmukaiset turvallisuusjärjestelyt tai -laitteet sekä mahdollisuus avun hälyttämiseen.

Työturvallisuuslaki 27 § Väkivallan uhka

Edellä 1 momentissa tarkoitettua työtä ja työpaikkaa varten työnantajan on laadittava menettelytapaohjeet, joissa ennakolta kiinnitetään huomiota uhkaavien tilanteiden hallintaan ja toimintatapoihin, joilla väkivaltatilanteen vaikutukset työntekijän turvallisuuteen voidaan torjua tai rajoittaa.

Korkean riskin toimialoja

- Turvallisuustoimialat
- Terveystenhooltoalan potilastyö
- Sosiaali- ja työvoima-alan asiakastyö
- Hotelli- ja ravintola-ala
- Kuljetusala
- Varhaiskasvatus ja perusopetus
- Kaupan ala

Väkivallan uhkaa lisäävät työn piirteet

- Työskentely yksin, varsinkin ilta- tai yöaikaan, erityisesti tiloissa, joihin on avoin pääsy
- Työpaikan sijainti riskialueilla, mm. alueilla, joilla väkivalta- ja rikosprofiilit ovat korkeat
- Päihtyneiden tai väkivaltaisten asiakkaiden tai heidän saattajiensa kohtaaminen yms., esimerkiksi ensiapu- tai ensihoitotilanteessa
- Lääkkeiden käsittely
- Rahan tai arvokkaan omaisuuden käsittely tai vartiointi
- Asiakkaan etuisuuksien tai oikeuksien valmistelu, käsittely ja päätöksenteko
- Yksilön itsemääräämisoikeuden rajoittaminen

Aggressiivinen asiakas + palvelu + työturvallisuus
= Haaste

Aggressiivinen potilas + hoito + työturvallisuus
= Haaste

Yhtälö on
ratkaistavissa ja se
on ratkaistava!

Miten uhkaavia tilanteita
hallitaan?

Säädöspäerustana Työturvallisuuslaki 738/2002

8 § työnantajan yleinen huolehtimisvelvoite

10 § työn vaarojen selvittäminen ja arviointi

11 § erityistä vaaraa aiheuttava työ

12 § työympäristön suunnittelu

13 § työn suunnittelu

14 § työntekijälle annettava opetus ja ohjaus

18 § työntekijän yleiset velvollisuudet

27 § väkivallan uhka

29 § yksintyöskentely

Menettelytapaohjeet

- Ohjeiden tulee sisältää
 - toimintaohjeet ja -mallit etukäteen kartoitettujen vaaratilanteiden varalta
 - toimintaohjeet ja -vastuut, kun väkivaltatilanne tai sen uhka on tapahtunut kuten mm.
 - välitön ensiapu uhrille ja toimittaminen hoitoon
 - ilmoitus poliisi- ja tarvittaessa työsuojeluviranomaiselle
 - jälkihoidon organisointi
 - tapahtuneen jälkiselvitys mahdollisten korjaavien toimien tarpeesta

Uhkatilanteita seurattava

8§ Työnantajan yleinen huolehtimisvelvoite

Työnantajan on jatkuvasti tarkkailtava työympäristöä, työyhteisön tilaa ja työtapojen turvallisuutta. Työnantajan on myös tarkkailtava toteutettujen toimenpiteiden vaikutusta työn turvallisuuteen ja terveellisyyteen.

Miten tapahtunut voitaisiin
ehkäistä?
Uhkatilanneilmoituksissa yleisimmin
tehty kirjaus/Toimenpide-ehdotus:

Ei toimenpiteitä

#TULEEKOTURPAAN

#TYÖVÄKIVALTAUHKKA

Lisätietoja väitöskirjatutkimuksesta:

Väitöskirjatutkija, TtM JOHANNA PULKKINEN

@pulkki1ska

johanna.m.pulkkinen@utu.fi

Turun yliopisto
University of Turku

”Potilas hoitajia kohtaan
väkivaltainen pesujen yhteydessä.
Huutaa, kiroilee ja lyö.
Muistisairas.”

Ei toimenpiteitä

#TULEEKOTURPAAN

#TYÖVÄKIVALTAUHKKA

Lisätietoja väitöskirjatutkimuksesta:

Väitöskirjatutkija, TtM JOHANNA PULKKINEN

@pulkki1ska

johanna.m.pulkkinen@utu.fi

Turun yliopisto
University of Turku

Väkivallan uhan hallinta osaksi turvallisuusjohtamista!

- Johdon on
 - ymmärrettävä asia merkitykselliseksi ja tiedostettava oman roolinsa
 - sitouduttava turvallisuuden edistämiseen
 - sitoutettava toimialuejohto
- Toimialuejohdon on
 - Tiedostettava oma vastuunsa ja roolinsa
 - Ohjattava ja seurattava toimintayksiköiden turvallisuusjohtamista
- Toimintayksiköiden johdon on
 - Huolehdittava väkivaltatilanteiden ennaltaehkäisystä toimintayksiköissä
 - vastattava yksikön turvallisuudesta
 - tiedettävä vastuunsa ja velvollisuutensa asiassa.

Väkivallan uhka ilmeinen, turvallisuuden hallinta riittävä

- Uhkatilanteet tunnistettu ja poistettu
- Menettelytapaohjeet laadittu
- Perehdytys ja työnopastus hoidettu
- Hälytysmahdollisuus, avunsaanti turvattu
- Tekniset turvajärjestelmät riittävät ja toimivat
- Yksintyöskentelytilanteet arvioitu ja ohjeistettu
- Seuranta- ja tarkkailujärjestelmät laadittu
- Ohjeita noudatetaan

Väkivaltatapaturmat

- Vakavat työpaikalla sattuneet väkivaltatapaturmat ilmoitetaan poliisille ja työsuojeluviranomaiselle.
- Vuonna 2011 voimaan tulleen lainsäädäntömuutoksen seurauksena lievät pahoinpitelyt tulivat virallisen syytteen alaisiksi silloin, kun ne kohdistuvat henkilöön hänen työtehtäviensä vuoksi eikä rikoksentekijä kuulu työpaikan henkilöstöön.
 - Työnantaja voi tehdä rikosilmoituksen, kun työntekijä on joutunut työväkivallan kohteeksi.
- Laiton uhkaus edelleen asianomistajarikos

Asiakkaan vastuu

Työnantajan vastuu

Työntekijän vastuu

ASENNEMUUTOS

KIITOS!

Blogi työntekijän vastuusta
Blogi työnantajan vastuusta

JOHANNA PULKKINEN @pulkk1ska

JOHANNA PULKKINEN

